

**Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Stanisław Jarosz**

Warszawa, dnia 27 kwietnia 2011 r.

**Pan
Aleksander Grad
Minister Skarbu Państwa**

KGP-4112-01-01/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli¹ przeprowadziła w Ministerstwie Skarbu Państwa kontrolę prywatyzacji Kopalni Surowców Skalnych SA w Złotorzy².

W związku z ustaleniami przedstawionymi w protokole kontroli, podpisanym w dniu 18 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Ministrowi niniejsze wystąpienie.

1. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia działania Ministra Skarbu Państwa, prowadzące do prywatyzacji Kopalni Surowców Skalnych SA w Złotorzy w drodze sprzedaży 85% akcji tej Spółki na rzecz inwestora strategicznego. Wcześniejsze kilkukrotne próby uruchomienia procedur prywatyzacji tego podmiotu, trwające od 2002 r., nie przyniosły oczekiwanego rezultatu. Uwagi NIK dotyczą nieprawidłowości przy wyborze doradcy prywatyzacyjnego dla KSS SA w Złotorzy w drodze zamówień publicznych.

2. Działania podjęte w celu pozyskania inwestora dla Spółki zrealizowano w oparciu o *ustawę z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji*³ oraz *rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lutego 2009 r. w sprawie szczegółowego trybu zbywania akcji*

¹ Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji.

² Zwanej dalej: KSS SA lub Spółką.

³ Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz.1397 ze zm.

*Skarbu Państwa*⁴. Dla sprawnego osiągnięcia celu powołany został w MSP stały Zespół ds. negocjacji w procesie prywatyzacji KSS SA w Złotoryi, który działał w oparciu o nadany Regulamin, w trybie rekomendacji przedkładanych podejmującemu decyzje Podsekretarzowi Stanu.

2.1. W czerwcu 2008 r. na podstawie *art. 39 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych*⁵ uruchomiono procedurę przetargu nieograniczonego na świadczenie usług dla Ministra Skarbu Państwa w procesie zbycia akcji KSS SA w Złotoryi. W piśmie⁶ skierowanym do Podsekretarza Stanu w MSP, Przewodnicząca Komisji Przetargowej poinformowała o wyborze najkorzystniejszej oferty, tj. oferty Przedsiębiorstwa Doradztwa i Wdrożeń „ARCANUM” Spółka z o.o. z siedzibą we Wrocławiu⁷, oraz o braku akceptacji tego wyboru przez Dyrektora Departamentu Nadzoru Właścicielskiego i Prywatyzacji I⁸. Z wyjaśnień Przewodniczącej Komisji Przetargowej wynika, że w bezpośredniej rozmowie, Podsekretarz Stanu pan Krzysztof Żuk zasugerował ponowne rozpatrzenie przez Komisję złożonych ofert z uwzględnieniem ustnych uwag, niebędącego członkiem Komisji, Dyrektora DNWiP I Jacka Goszczyńskiego. W piśmie o tym samym znaku z dnia 16 września 2008 r., Przewodnicząca Komisji poinformowała Podsekretarza Stanu, że z czterech ofert jedna została odrzucona ze względu na błąd w obliczeniu ceny, druga wykluczona została z powodu niezłożenia dokumentu potwierdzającego spełnienie warunku udziału w postępowaniu. Dwie pozostałe oferty wymagały wyjaśnień ze strony oferentów z uwagi na to, iż proponowane ceny usług w sposób znaczący odbiegały od określonej przez MSP szacunkowej wartości zamówienia. Cena brutto oferowana przez „ARCANUM” Sp. z o.o. (155 659,49 zł) stanowiła 38,0% szacowanej wartości zamówienia (410 tys. zł), zaś cena oferty Konsorcjum firm⁹ (200 040,21 zł) - 48,8%. W konkluzji powyższego pisma, Komisja wnioskowała o akceptację odrzucenia tych ofert ze względu na rażąco niską cenę i unieważnienie postępowania o zamówienie publiczne. Podsekretarz Stanu pan Krzysztof Żuk zaakceptował wniosek Komisji. Uczestnicy postępowania zostali poinformowani o unieważnieniu postępowania. „ARCANUM” Sp. z o.o. złożyła w MSP protest wykonawcy wnosząc o anulowanie wykluczenia i odstąpienie od odrzucenia oferty. W uzasadnieniu wniosku „ARCANUM” Sp. z o.o. podała m.in., że podobne ceny, usług o podobnym zakresie, oferowane i przyjęte

⁴ Dz. U. Nr 34, poz. 264 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

⁶ Znak: MSP/BDG1/5297/08 z dnia 26.08.2008 r.

⁷ Zwana dalej: „ARCANUM” Sp. z o.o.

⁸ Dalej: DNWiP I.

⁹ Konsorcjum firm: Grupa Konsultingowa Jagiełło, Wrębiak i Wspólnicy Sp. z o.o. z/s w Warszawie; Busines Consulting Sp. z o.o. z/s w Katowicach; Staszowski Marek Wyceny Majątkowe Doradztwo Logistyka „XIOR” z/s w Janowie Lubelskim.

w trzech wcześniejszych przetargach nie budziły zastrzeżeń Zamawiającego. Argument ten nie znalazł w MSP uznania, a protest został oddalony.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia sugerowanie przez Podsekretarza Stanu Krzysztofa Żuka Komisji Przetargowej ponowne rozpatrzenie ofert, będące w istocie nieformalnym wpływem Dyrektora DNWiPI na rozstrzygnięcie Komisji Przetargowej. Uznanie cen w dwóch ważnych ofertach za rażąco niskie było działaniem opóźniającym proces prywatyzacji, niecelowym, mogącym prowadzić do niegospodarności, a opisany sposób rozstrzygnięcia powyższego przetargu o zamówienie publiczne był działaniem nierzetelnym.

2.2. W czerwcu 2009 r. po raz kolejny uruchomiono procedurę przetargu nieograniczonego na świadczenie usług dla Ministra Skarbu Państwa podczas prywatyzacji KSS SA w Złotoryi. W wyniku postępowania przetargowego Komisja zarekomendowała wybór na doradcę BUDOSERWIS Z.U.H. Spółka z o.o. w Chorzowie¹⁰, która zaoferowała cenę za wymienione usługi w wysokości 149 613,55 zł. Była to najniższa cena z czterech ważnych ofert, niższa od cen uznanych za rażąco niskie w poprzednim postępowaniu przetargowym. Cena ta stanowiła 49,9% nowego oszacowania wartości zamówienia (300 tys. zł). Wybór oferty BUDOSERWIS Sp. z o.o. został zaakceptowany, z upoważnienia Kierownika Zamawiającego, przez Dyrektora DNWiPI Mariusza Dąbrowskiego. W związku z tą decyzją „ARCANUM” Sp. z o.o., uczestnicząca również w tym postępowaniu o zamówienie publiczne, ale z ceną 182 962,42 zł – wyższą od poprzedniej o 17,5%, złożyła protest do zamawiającego wnosząc o odrzucenie oferty firmy BUDOSERWIS Sp. z o.o. z powodu rażąco niskiej ceny i unieważnienie przetargu. W uzasadnieniu, składający protest powołał się na decyzję Zamawiającego, w sprawie prowadzonego rok wcześniej przetargu na usługi dla Ministra SP przy prywatyzacji tej samej Spółki, w której oferta w kwocie 155 659,49 zł uznana została jako rażąco niska, a kwota 149 613,55 zł w aktualnie prowadzonym postępowaniu nie została uznana za taką. Zamawiający pismem z dnia 18 września 2010 r. poinformował „ARCANUM” Sp. z o.o. o oddaleniu protestu w całości, uzasadniając to m.in. znaczącym spadkiem cen tego rodzaju usług w ostatnim roku oraz tym, że rynek usług prawniczych i doradczych jest przykładem znacznych rozbieżności cenowych, które z reguły są uzasadnione jedynie własną wyceną poszczególnych podmiotów, związaną z ich doświadczeniem, wiedzą i nakładem czasu pracy. Dlatego Zamawiający uznał, że w tym przypadku nie można postawić skutecznego zarzutu rażąco niskiej ceny. Ostatecznie Doradcą

¹⁰ Zwana dalej BUDOSERWIS Sp. z o.o.

Ministra SP przy prywatyzacji KSS SA w Złotoryi została Spółka BUDOSERWIS Sp. z o.o. z Chorzowa.

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli, powyższe rozstrzygnięcia potwierdzają nierzetelność poprzedniego postępowania na wybór firmy świadczącej usługi doradcze.

2.3. Podczas badania dokumentacji z prowadzonych postępowań o zamówienia publiczne, stwierdzono kilkanaście przypadków dokumentów bez daty ich sporządzenia lub daty podpisu. Dotyczyło to m.in. postępowania o zamówienie publiczne oznaczone jako BDG-AK-3802-32/08 oraz BDG-MS-382-125/09. Świadczy to o nierzetelności w prowadzeniu tej dokumentacji i nieprzywiązywaniu, przez pracowników MSP wykonujących czynności w postępowaniach, wagi do jednego z podstawowych elementów stanowiących istotę ważności dokumentu.

3. Drugi etap prywatyzacji KSS SA w Złotoryi poprzedzony został komisyjnym odbiorem w dniu 25 lutego 2010 r. sporządzonych przez BUDOSERWIS Sp. z o.o. opracowań, wykonanych zgodnie z *Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 lutego 2009 r. w sprawie analizy spółki przeprowadzonej przed zaoferowaniem do zbycia akcji należących do Skarbu Państwa*¹¹. W dniu 30 września 2010 r. dokonano odbioru zaktualizowanej przez Doradcę Prywatyzacyjnego na dzień 30 czerwca 2010 r. wartości szacunkowej akcji KSS SA w Złotoryi. W wyniku zaproszenia do negocjacji w sprawie nabycia od Skarbu Państwa 85% akcji KSS SA (ogłoszenie w dzienniku „Rzeczpospolita” z dnia 1 marca 2010 r.), złożonych zostało 15 ofert wstępnych, a oferty wiążące złożyło 6 podmiotów. Zaproponowane w ofertach wiążących ceny za 1 akcję KSS SA wahały się od 18,41 zł w przypadku Polskich Kopalni Surowców Skalnych Bazalt SA w Złotoryi do 84,00 zł w przypadku Dolnośląskich Surowców Skalnych SA w Warszawie¹². W dniu 16 czerwca 2010 r. wyłączność negocjacyjną w dalszym procesie prywatyzacji przyznano Spółce DSS SA w Warszawie. W ofercie wiążącej, zgodnie z przyjętą przez MSP procedurą, DSS SA w Warszawie wskazały Spółkę Surowce Skalne Zachód Sp. z o.o. w Warszawie¹³ (spółkę celową utworzoną przez DSS SA w Warszawie) jako podmiot do sfinalizowania zakupu 85% akcji KSS SA w Złotoryi. W dniu 18 sierpnia 2010 r., po dwukrotnym przedłużeniu terminu wyłączności negocjacyjnej, strony parafowały treść umowy sprzedaży – kupna 85% akcji KSS SA w Złotoryi, w tym także zaakceptowana została wyższa o 6% cena za 1 akcję, tj. 89,04 zł. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia osiągnięty

¹¹ Dz. U. Nr 37, poz. 288 ze zm.

¹² Zwana dalej: DSS SA w Warszawie.

¹³ Zwana dalej: SS Zachód Sp. z o.o. w Warszawie.

w negocjacjach poziom ceny za 1 akcję KSS SA w Złotoryi, który o ponad 50% przewyższał górny poziom oszacowania wartości akcji Spółki wykonany przez Doradcę Prywatyzacyjnego wg stanu na 30 czerwca 2010 r. Pozytywną ocenę NIK uzyskała również prowadzona przez MSP mediacja pomiędzy Inwestorem a przedstawicielami załogi KSS SA w Złotoryi w procesie negocjacji tzw. pakietu socjalnego. Jednakże, mimo pięciokrotnego przedłużania terminu zakończenia negocjacji i zorganizowaniu w MSP w dniu 29 września 2010 r. trójstronnego spotkania, strony nie osiągnęły konsensusu w tej sprawie. Spowodowało to przedłużenie negocjacji pomiędzy MSP a Inwestorem w związku z ponownym uzgadnianiem treści umowy w zakresie spraw socjalnych, które początkowo miały być zawarte w odrębnym dokumencie, stanowiącym załącznik do umowy prywatyzacyjnej. W umowie prywatyzacyjnej znalazły się zobowiązania Inwestora dotyczące pracowników Spółki: otrzymali oni m.in. gwarancje zatrudnienia w Spółce przez okres 36 miesięcy oraz odszkodowania w razie niewywiązania się Inwestora z tego zobowiązania, a także wypłatę premii prywatyzacyjnej w wysokości 5.000 zł dla każdego pracownika Spółki.

W dniu 3 listopada 2010 r. pomiędzy reprezentującym Skarb Państwa – Ministrem Skarbu Państwa a Zarządem Spółki Surowce Skalne Zachód Sp. z o.o. zawarta została Umowa sprzedaży – kupna 663 000 akcji imiennych, stanowiących 85% kapitału zakładowego KSS SA w Złotoryi, w cenie 89,04 zł za sztukę, tj. za łączną kwotę 59 033 520 zł. Do dnia zakończenia kontroli, tj. 30 marca 2011 r., umowa nie została sfinalizowana, ponieważ nie został jeszcze spełniony warunek otrzymania przez Kupującego stosownej decyzji Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Niespełnienie powyższego warunku w ciągu 6 miesięcy od dnia podpisania Umowy (tj. do 2 maja 2011 r.) spowoduje jej wygaśnięcie.

4. Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, na podstawie art. 60 ust. 2 *ustawy o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli przedstawia następujące wnioski:

1. Przeprowadzenie każdorazowo wnikliwego rozważenia i uzasadnienia odrzucania oferty z powodu rażąco niskiej ceny w postępowaniu o zamówienia publiczne na wykonanie analiz przedprywatyzacyjnych oraz przy usługach doradczych świadczonych na rzecz Ministra Skarbu Państwa.
2. Podjęcie działań zmierzających do bezwzględnego egzekwowania od pracowników MSP wpisywania dat we wszystkich sporządzanych i podpisywanych dokumentach.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, zwraca się do Pana Ministra o przekazanie, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub o przyczynach niepodjęcia tych działań, a także o sposobie sfinalizowania przez MSP i Surowce Skalne Zachód Sp. z o.o. w Warszawie transakcji sprzedaży-kupna 85% akcji KSS SA w Złotoryi.

Stosownie do art. 61 ust. 1 i 2 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Ministrowi prawo zgłoszenia do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się – stosownie do art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK* – od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
(-) Stanisław Jarosz